

УТВЪРЖДАВАМ:.....

/Б. Александрова/

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи е приета с Протокол № ..... г. от заседание на Педагогическия съвет и Протокол №.....от заседание на Обществения съвет. Утвърден със Заповед ..... г. на директора на училището.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е разработена във връзка с предоставянето на подкрепа за личностно развитие на учениците от СУ „Никола Й. Вапцаров“ и има за цел предоставяне на равни възможности на учениците от уязвими групи и гарантиране на тяхното качествено образование и участие в училищния живот заедно с останалите ученици.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на учениците, които имат необходимост от такава в училището съобразно интересите и потребностите на отделния ученик.

II. АНАЛИЗ НА РЕАЛНАТА СИТУАЦИЯ

Взаимоотношенията между учениците от различни групи налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност;

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

В СУ „Никола Й. Вапцаров“ се обучават ученици, разпределени в 12 паралелки от I до XII клас.

В училището се обучават ученици с различен социален статус. Има ученици с хронични заболявания, със СОП, както и значителен брой от ромски етнос. Няма данни за етническа и/или друга дискриминация, както и няма регистрирани ученици, извършили противообществени прояви.

Въз основа на тези характеристики програмата включва предоставяне както на обща, така и на допълнителна подкрепа.

III. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Обща подкрепа за личностното развитие

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището, и включва:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти:

- 1.1. обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват и учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;
- 1.2. провеждане на регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.
2. Кариерно ориентиране на учениците – провеждано от педагогическия съветник или консултант от Център за кариерно ориентиране към ЦПЛР -гр. Видин.
3. Занимания по интереси:
  - 3.1. дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
  - 3.2. изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
4. Обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците.
5. Библиотечно-информационно обслужване – осигуряване на безплатни учебници за ученици I – VII клас, свободен достъп до информация от различни документални източници и в глобалната мрежа с цел изграждане на навики за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.
6. Грижа за здравето въз основа на информация от родителя и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището.
7. Осигуряване на общезитие – за ученици от други населени места.
8. Поощряване с морални и материални награди – по ред, определен в Правилника за дейността на училището.
9. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, свързани с:
  - 9.1. изграждане на позитивен организационен климат в училището;
  - 9.2. психологическа подкрепа, насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите за създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес, предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците, извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция, работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците.
10. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа:
  - 10.1. допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотвяване на ученици, за които българският език не е майчин;
  - 10.2. консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности на ученика, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика, утвърден със заповед на директора за конкретен ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.

1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици от следните уязвими групи:
  - 1.1. със специални образователни потребности;
  - 1.2. в риск;
  - 1.3. с изявени дарби;

1.4. с хронични заболявания.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за подкрепа за всеки конкретен ученик, в който родителите се включват като активни участници в дейностите. При изпълнение на дейностите училищният екип работи в партньорство и/или при необходимост с РЦПППО, социалните служби и др.

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник
Обща подкрепа за личностно развитие		
1. Планиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в плановете за часа на класа.	септември 2022 г.	класни ръководители
2. Екипна работа между учителите от даден клас за подпомагане на учебната дейност, по-ефективна работа в групата за ЦОУД и в часовете за консултации.	през учебната година	класни ръководители; учители
3. Провеждане на консултации с напреднали ученици с цел подготовка за участие в олимпиади, състезания и конкурси.	през учебната година	учители по предмети
4. Включване на ученици в групи за преодоляване на обучителни затруднения по проекти (училището е включено в идентифицираните училища с концентрация на ученици от уязвими групи).	През учебната година	учители
5. Анкетно проучване сред учениците и техните родители за установяване потребностите и желанията им и формиране на групи по занимания по интереси.	септември 2022 г.	Ръководители на групи
6. Осигуряване на постоянен достъп до спортната база на училището, компютърната зала и други ресурси на училището.	през учебната година	Учители по учебни предмети
7. Кариерно ориентиране и консултиране на учениците от VII клас, свързано с избора на училище, профил, професия.	през учебната година	Заместник-директор по УД
8. Награждаване на ученици за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност – при и по определен повод за поощрение по реда на ПДУ.	през учебната година	директор
9. Изпълнение на съвместни дейности с Детска педагогическа стая за повишаване на правната грамотност на учениците.	по график	класни ръководители, образователен медиатор, социален работник
Допълнителна подкрепа за личностно развитие		
1. Идентифициране на ученици, на които да се предостави допълнителна подкрепа за личностно развитие.	през учебната година	класни ръководители; ресурсни учители
2. Извършване на оценка на потребностите на учениците със СОП или при идентифицирана необходимост	до месец ноември 2022 г.	училищни ЕПЛР, координатор ПЛР

3. Осигуряване на подкрепа на ученици със СОП от специалисти съобразно индивидуалните им потребности – логопед, ресурсен учител, помощник на учителя към паралелка с повече от 3 деца със СОП	през учебната година	директор
4. Изпълнение на мерки за недопускане отпадане от училище (съгласно училищната програма за превенция на отпадането).	през учебната година	Училищни екипи; учители; образователен медиатор
5. Изпълнение на мерки за превенция на агресията и тормоза.	през учебната година	Училищни екипи, училищен координационен съвет
6. Стимулиране на учениците с предоставена допълнителна подкрепа в училищни инициативи.	през учебната година	Училищни екипи, директор
7. Повишаване информираността на родителите: <ul style="list-style-type: none"> относно отговорността им в процеса на образование на децата им; за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания. 	на паралелковите родителски срещи	класни ръководители; заместник-директор по УД, образователен медиатор, социален работник
8. Обучение на педагогическите специалисти за работа с деца със СОП.	по график съгласно плана за квалификация	директор

IV. 1. Дейности, насочени пряко към учениците

- Организиране на спортни, културни и развлекателни събития за учениците, насочени към развитие на чувството им за толерантност, екипен дух, взаимопомощ;
- Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции за града/региона;
- Подпомагане на социално слабите ученици с учебници, учебни помагала и пособия, др.;
- Изграждане и функциониране на информационна система/регистър за проследяване на децата в риск;
- Допълнителна работа с ученици от уязвими групи, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;
- Подкрепа на учениците от уязвимите общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст;
- Специализирана работа за мотивиране на учениците от уязвимите групи в прогимназиалния етап за продължаване на образование в професионалните училища;
- Организиране на целево проучване на интереси и предпочитания на децата от уязвими групи и ранно професионално ориентиране, съвместно с Бюрото по труда;

IV. 2. Работа с родителите

- Провеждане на информационни кампании сред родители за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците от уязвими групи;
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо индивидите от уязвими групи;
- Специализирана работа с родителите на деца от етническите малцинства за постигане на по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес;
- Ангажиране на родители на ученици от уязвими групи в Обществения съвет;

IV. 3. Дейности, насочени към педагогическите специалисти

- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа с уязвими групи ;
- работа в мултикултурна образователна среда;
- Стимулиране на педагогическите специалисти, прилагащи иновативни подходи за работа с уязвими групи;

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Намален дял на преждевременно напусналите образователната система;
  - Повишаване посещаемостта на учебните занятия от учениците;
  - Повишен дял на учениците от уязвими групи, завършили основно образование;
  - Повишен дял на учениците от уязвими групи, завършили средно образование;
  - Повишаване на нивото на познанията и обществената информираност за човешките права сред учениците;
  - Подобро разбиране и повишена толерантност към различията сред учениците и техните родители;
  - Повишена квалификация и мотивация на педагогическите специалисти за работа с деца от уязвими групи;
  - Участие на всички заинтересовани страни – учители, треньори, родители и ученици, в процеса на образователна интеграция на учениците от уязвими групи;
  - Повишаване ефективността от работата с родителската общност и постигане на позитивна промяна в нагласите за необходимостта от получаване на качествено образование сред родителите на деца от етническите малцинства;
  - Повишаване качеството на образование на учениците от уязвими групи създаване на по-добри условия за тяхната бъдеща реализация;
  - Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие, в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучение и приобщаване и на необходимостта от подходяща подкрепа.
  - Постигане на равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на училището.
- Сътрудничество между всички участници в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие – училището, ученикът, семейството и общността.